

STEIN EVJU

Professor i arbeidsrett, Universitetet i Oslo
Honorær professor, Handelshøjskolen, Aarhus Universitet

Arbeidsdepartementet
Postboks 8019 Dep

0030 OSLO

Kontor:
Institutt for privatrett
Universitetet i Oslo
Postboks 6706 St. Olavs pl.
0130 OSLO

Privat:
Stertebakke 4 B
3612 KONGSBERG

Besøksadresse: St. Olavs gate 23^{III}

Tlf.: 22 85 93 25

Fax: 22 85 97 20

E-post: stein.evju@jus.uio.no

Tlf.: 32 98 52 99

Mobil: 909 82 695

E-post: stein@evju.co

9. oktober 2011

Deres ref.: 11/3458-

Min ref.: AD 11/002 H

HØRING OM OFFENTLIG GODKJENNINGSORDNING I RENHOLDSBRANSJEN

Jeg har ingen særlige bemerkninger eller innvendinger til forskriftsforslaget eller høringsnotatet forøvrig. En slik ordning er, så vidt jeg har forstått, ønsket av bransjen på begge sider, og utformningen av forslaget er slik at det er grunn til å tro at ordningen vil kunne aksepteres EØS-rettslig, så langt vi vet idag. Forsåvidt er jeg enig i departementets uttalelser i høringsnotatet på s. 4. Men det ligger i dem at konklusjonen ikke er sikker. Også det er jeg enig i.

Bare en liten bemerkning til en spesiell side av EØS-reglene; den kan illustrere nettopp dette. På s. 6 i høringsnotatet drøftes "Forholdet til tjenestereglene – tjenestedirektivet". Parentesen kan tyde på en motsatt forståelse, men jeg går ut fra at meningen er å poengtere at "selvstendige oppdragstakere" ikke omfattes av utstasjoneringdirektivet, men derimot vil falle inn under tjenestedirektivet. Da er det, riktig nok, det direktivets artikkel 16 som står mest sentralt. Det ville være naturlig om departementet hadde tydeliggjort problemstillingen. Den knytter seg til artikkel 16 nr. 2 der det blandt annet heter (i den norske oversettelsen av direktivteksten):

"Medlemsstatene kan ikke begrense adgangen til å yte tjenester for en tjenesteyter som er etablert i en annen medlemsstat, ved å pålegge tjenesteyteren ett eller flere av følgende krav:

...

- b) plikt for tjenesteyteren til å få en tillatelse fra medlemsstatens vedkommende myndigheter, herunder oppføring i et register eller registrering i et bransjeorgan eller en yrkessammenslutning på medlemsstatens territorium, unntatt i tilfeller der dette er fastsatt i dette direktiv eller i andre fellesskapsdokumenter
- e) plikt for tjenesteyteren til å inneha et særskilt identitetsbevis utstedt av medlemsstatens vedkommende myndigheter for å kunne utøve en bestemt tjenestevirksomhet,

..."

Hovedspørsmålet er om dette er restriksjoner som ikke kan pålegges selv når artikkel 16 nr. 1 tas i betraktning. Det er grunner som taler for en slik forståelse av artikkel 16 nr. 2. Se, implisitt, vurderingen av "antikontraktørklausulen" i utredningen til NHD om "Tjeneste-

direktivet og regjeringens handlingsplan mot sosial dumping”,¹ s. 39. En slik tilnærming er også lagt til grunn i Kommisjonens ”håndbok” om tjenstedirektivet.²

“The lists of requirements in Article 16(2) contains examples of requirements which in principle cannot be imposed by a Member State in the case of services provided into its territory by a provider established in another Member State. It also refers to requirements which normally cannot be imposed on recipients of services.

The examples of requirements mentioned in paragraph 2 have, to a large extent, already been the subject of the case law of the ECJ and have been found to be incompatible with Article 49 of the EC Treaty. On this basis, there is a strong presumption that such requirements cannot be justified by one of the four public interest objectives referred to in Article 16(3) since they will normally be disproportionate.”

Selv om man måtte anta at også tiltak som er nevnt i artikkel 16 nr. 2, skal bedømmes selvstendig ut fra artikkel 16 nr. 1, er det grunn til å understreke: Begrepet om ”offentlig orden og sikkerhet” – ”public policy, public security” □ er et *felleskapsrettslig* begrep. Det er som kjent slått fast med ettertrykk i forhold til utstasjoneringsdirektivet, jfr. EF-domstolens avgjørelse i sak C-319/06 *Commission of the EC v Luxembourg*, [2008] EFD I-4323. På tjenstedirektivets område har det samme en lengre historie og sikrere forankring, og det er etablert rettspraksis at begrepene skal fortolkes strengt.³

Jeg ser at det av flere grunner kan være vanskelig å gå særlig mye nærmere inn på disse spørsmålene enn det som er gjort i høringsnotatet. Det ville likevel være ønskelig med en noe tydeligere refleksjon over problemstillingene.

Med vennlig hilsen

Stein Evju

¹ Kristin Alsos, Stein Evju og Anne Mette Ødegård, *Tjenstedirektivet og regjeringens handlingsplan mot sosial dumping*. Fafo-notat 2008:05. Oslo.

² European Commission, *Handbook on implementation of the Services Directive*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2007. Sitatet i teksten er fra s. 39.

³ Se f.eks. *Handbook* (foregående note) s. 37 □ 38.